

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE N. IORGA

REVISTA ISTORICĂ

fondator N. Iorga



Serie nouă, tomul 3, 1992

9-10

septembrie — octombrie

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

www.dacoromanica.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

COLEGIUL DE REDACȚIE

ȘERBAN PAPACOSTEA (*redactor șef*), PAUL CERNOVODEANU,
VIRGIL CIOCÎLTAN, FLORIN CONSTANTINIU, EUGEN
DENIZE, GEORGETA PENELEA-FILITI, NAGY PIENARU,
APOSTOL STAN, ION STANCIU, ANATOL ȚĂRANU.

„REVISTA ISTORICĂ” apare de 6 ori pe an în numere duble.
În țară abonamentele se primesc la oficiile poștale și difuzorii de
presă din întreprinderi și instituții. Prețul unui abonament este
de 600 lei pentru persoane fizice și 1200 lei pentru persoane ju-
ridice.

Cititorii din străinătate se pot abona adresându-se la ORION SRL,
Splaiul Independenței 220 A, București 6, P. O. Box 74–19
București, Tx 11939CBTxR, Fax (400) 424169.

REDACȚIA:

ION STANCIU (*redactor șef adjunct*)
NAGY PIENARU
VENERA ACHIM

Manuscrisele, cărțile și revistele pen-
tru schimb precum și orice correspon-
dență se vor trimite pe adresa redacției
revistei „REVISTA ISTORICĂ”.

Adresa Redacției
B-dul Aviatorilor nr. 1
71247 – București, tel. 650.72.41

www.dacoromanica.ro

REVISTA ISTORICĂ

SERIE NOUĂ
TOM III, NR. 9—10
Septembrie—Octombrie, 1992

S U M A R

STAT ȘI INSTITUȚII

- GRIGORE CIIIRIȚĂ, Armata, detronarea lui Cuza Vodă și Carol de Hohenzollern (I) 893
IOAN DRĂGAN, Aspecte ale relațiilor dintre români și puterea centrală în timpul
lui Matia Corvinul (1458—1490) 905
VIOREL ACHIM, Considerații asupra adunărilor judiciare reunite ale districtelor
medievale din Banat 917
OCTAVIAN ILIESCU, Aspecte pecuniare ale relațiilor dintre Nicolae Alexandru
voievod și regele Ludovic I de Anjou 929

MĂRI, OCEANE, FLUVII

500 DE ANI DE LA DESCOPERIREA AMERICII

- EUGEN DENIZE, Imaginea lui Columb și a Lumii Noi în cultura română veche 937

★

- MIHAI MANEA, Considerații privind cauzele prăbușirii Veneției în 1797 955
DANIELA BUȘĂ, Comerțul exterior al României prin marile porturi cu țările din
sud-estul Europei la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului
al XX-lea 963

OAMENI REPREZENTATIVI ÎN ISTORIA ROMÂNILOR

- RADU-DAN VLAD, Petre S. Aurelian și Academia Română 979
APOSTOL STAN, Nae Ionescu: naționalism, ortodoxism și corporatism 986

SURSE INEDITE

- ALESANDRU DUȚU, FLORIN CONSTANTINIU, Ofensiva aeriană anglo-americană
asupra României, 1944: surse inedite (I) 991
BEATRICE MARINESCU, VALERIU STAN, Un document inedit referitor la cea
de-a doua vizită a domnitorului Alexandru Ioan Cuza la Constantinopol
(iunie 1864) 998

MEMORII, CORESPONDENȚĂ, ÎNSEMNĂRI

- I. C. FILITTI: Jurnal (VI) (*Georgeta Penelea-Filitti*) 1009

„Revista istorică”, tom III, nr. 9—10, p. 887—1086, 1992

OPINII, DISCUȚII, CONTROVERSE

- 22 iunie 1941 sau 28 iunie 1940? (*Constantin Hlihor*) 1021
 Despre o recentă istorie a parlamentarismului românesc (*Valeriu Stan și Sever
 Mircea Catalan*) 1027

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

- Lectoratul de vară al Societății de Științe Istorice din România (*Mirela Șerban*);
 A II-a Conferință internațională științifico-didactică din regiunea Cernăuți
 (Republica Ucraina) (*Constantin Șerban*); Din activitatea „Laboratorului de
 istorie a mentalităților” (*Iolanda Țighiliu*); O călătorie de documentare științifică
 în Bulgaria (*Adrian Tertecel*) 1037

RECENZII

- * * * *Le Génie de l'Autriche-Hongrie. État, Société, Culture*, Sous la direction de
 Miklos Molnár, André Reszler, Presses Universitaires de France, Paris, 1989,
 219, p. (*Mihai Manea*) 1043
 * * * *Mezhdunarodnje otnošenja v nacelnij period Velikoj Francuskoj Revolucii (1789)*,
 Otvetstvenij redaktor A. L. Narocinički, Edit. „Nauka”, Moskva, 1989, 480
 p. (*Marian Stroia*) 1046
 CEZARY KUKLO, *Rodzina w osiemnastowiecznej Warszawie* (Familia în Varșovia
 secolului al XVIII-lea), Białystok, 1991 (Instytut Historii Filii Uniwersytetu
 Warszawskiego w Białymstoku), 262 p. (*Louis Roman*) 1049
 IOAN AUREL POP, *Instituții medievale românești. Adunările cneziale și nobiliare
 (boierești) din Transilvania în secolele XIV—XVI*, Edit. Dacia, Cluj-Napoca,
 1991, 256 p. (*Viorel Achim*) 1051
 LILIANA SAIU, *Le grandi potenze e la Romania 1944—1946. Uno studio sulle ori-
 gini della guerra fredda*, CUEG Editrice, Cagliari, 1990, 252 p. (*Ștefan
 Delureanu*) 1053
 VAUGHIAN-THOMAS WYNFORD, *Wales. A History*, Michael Joseph Ltd., London,
 1985, 269 p. (*Ovidiu Bozgan*) 1059

NOTE

- * * * *Hozzájárulás (Tanulmányok a magyarországi románokról)* (Contribuție. Studii
 cu privire la românii din Ungaria), Budapest, 1988, 154 p. (*Eugen Glück*);
 CHRISTOPHE CHARLE, *Histoire sociale de la France au XIX^e siècle*, Édi-
 tion du Seuil, Paris, Collection Points, 1991, 392 p. (*Cristina Ion*); ELENA
 GROZDANOVA, ȘTEFAN ANDREEV, *Bългарите през XVI век* (Bulgarii în
 secolul al XVI-lea), Izdatelstvo na Otecestvenia Front, Sofia, 1986, 304 p.
 (*Adrian Tertecel*); NICOLAE KOSLINSKI, *Războaie pe mare în veacul al
 XVI-lea. Preveza și Lepanto*, Edit. Militară, București, 1991, 205 p. (*Lucian
 Cruceanu*); ROSTISLAV von KOTZEBUE, *History and Genealogy of the Kot-
 zebue Family*, Éditions Hervas, Paris, 1984, 553 p. (*Mihai Sorin Rădulescu*);
 MICHAEL NORTH, *Geldumlauf und Wirtschaftskonjunktur im südlichen Ost-
 seeraum an der Wende zur Neuzeit (1440—1570). Untersuchungen zur Wirt-
 schaftsgeschichte am Beispiel des Grossen Lübecker Münzschatzes, der norddeut-
 schen Münzfunde und der schriftlichen Überlieferung*, Jan Thorbecke Verlag,
 Sigmaringen (Kieler Historische Studien, Band 35), 1990, 270 p. (*Bogdan
 Murgescu*) Contraamiral GEORGE PETRE, dr. ION BITOLEANU, *Tradiții
 navale românești*, Edit. Militară, București, 1991, 296 p. (*Sever Mircea Catalan*);
 GEO PISTARINO, *Cristoforo Colombo: l'enigma del criptogramma*, Genova,
 1990, 139 p. (*Eugen Denize*); PIERRE SALY, *Méthodes statistiques descrip-
 tives pour les historiens*. Edit. Armand Colin, Paris, 1991, 189 p. (*Irina
 Gavrilă*); ZSOLT TRÓCSÁNYI, *Habsburg-politika és Habsburg kormányzat Erdé-
 lyben 1690—1740*. (Politica Habsburgică și guvernarea Habsburgilor în Tran-

silvania 1690–1740), Edit. Academici, Budapesta, 1988, 476 p. (*Enikő Rűsz-Fogarasi*); GARRISON E. WALTERS, *The Other Europe. Eastern Europe to 1945*, Syracuse University Press, New York, 1988, 430 p. (*Tatiana Lujū*) 1063

REVISTA REVISTELOR DE ISTORIE

„Columbus 92”. Rivista ufficiale delle celebrazioni colombiane, anno 8, 1992, nr. 1–6 (*Nagy Pienaru*) 1077
 „Etudes Danubiennes”, tome III–IV, 1987–1988, nr. 1–2 (*Mihai Manea*) . . . 1077
 BULETIN BIBLIOGRAFIC 1081

REVISTA ISTORICĂ

NOUVELLE SÉRIE
TOME III^e, Nos 9—10
Septembre—Octobre 1992

SOMMAIRE

L'ÉTAT ET LES INSTITUTIONS

- GRIGORE CHIRIȚĂ, L'armée, le renversement du prince Cuza et Charles de Hohenzollern (I) 893
IOAN DRĂGAN, Les roumains et le pouvoir central à l'époque de Mathias Corvin (1458—1490) 905
VIOREL ACHIM, Considérations concernant les assemblées judiciaires réunies des districts médiévaux du Banat 917
OCTAVIAN ILIESCU, Aspects pécuniaires des relations entre Nicolas-Alexandre voïvode et le roi Louis I^{er} d'Anjou 929

OCÉANS, MERS, FLEUVES 500 ANS DEPUIS LA DÉCOUVERTE DE L'AMÉRIQUE

- EUGEN DENIZE, L'image de Colomb et du Nouveau Monde dans la culture roumaine ancienne 937

★

- MIHAI MANEA, Considérations concernant les causes de l'effondrement de Venise en 1797 955
DANIELA BUȘĂ, Le commerce extérieur de la Roumanie avec les pays du sud-est de l'Europe, réalisé par les grands ports à la fin du XIX^e siècle et au début du XX^e siècle 963

HOMMES REPRÉSENTATIFS DANS L'HISTOIRE DES ROUMAINS

- RADU-DAN VLAD, Petre S. Aurelian et l'Académie Roumaine 979
APOSTOL STAN, Nae Ionescu: nationalisme, orthodoxie et corporatisme 986

SOURCES INÉDITES

- ALESANDRU DUȚU, FLORIN CONSTANTINIU, L'offensive aérienne anglo-américaine contre la Roumanie, 1944: sources inédites (I) 991
BEATRICE MARINESCU, VALERIU STAN, Un document inédit sur la deuxième visite du Prince Alexandru Ioan Cuza à Constantinople (juin 1864) 998

„Revista istorică”, tom III, nr. 9—10 p. 887—1086, 1992

MÉMOIRES, CORRESPONDANCE, NOTES

- I. C. FILITTI: Journal (VI) (*Georgeta Penelea-Filitti*) 1009

OPINIONS, DISCUSSIONS, CONTROVERSES

- Le 22 juin 1941 ou le 28 juin 1940? (*Constantin Hlihor*) 1021
 Sur une nouvelle histoire du parlementarisme roumain (*Valeriu Stan et Sever Mircea Catalan*) 1027

LA VIE SCIENTIFIQUE

- Les cours d'été de la Société des Sciences historiques de Roumanie (*Mirela Șerban*); La II^e Conférence Internationale scientifique et pédagogique de la région de Cernăuți (République d'Ukraine) (*Constantin Șerban*); L'activité du „Laboratoire d'Histoire des mentalités” (*Iolanda Țighilii*); Voyage de documentation scientifique en Bulgarie (*Adrian Tertecel*) 1037

COMPTES RENDUS

- * * * *Le Génie de l'Autriche-Hongrie. État, Société, Culture*, Sous la direction de Miklos Molnár, André Reszler, Presses Universitaires de France, Paris, 1989, 219 p. (*Mihai Manea*) 1043
 * * * *Mezđunarodnje otnošenja v nacalnij period Velikoj Francuskoj Revolucij (1789)*, Otvetstvenij redaktor A. L. Narocinički, Édit. „Nauka”, Moskva, 1989, 480 p. (*Marian Stroia*) 1046
 CEZARY KUKLO, *Rodzina w osiemnastowiecznej Warszawie* (La Famille à Varşovia au XVIII^e siècle), Białystok, 1991 (Instytut Historii Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białystoku), 262 p. (*Louis Roman*) 1049
 IOAN AUREL POP, *Instituții medievale românești. Adunările cneziale și nobiliare (boierești) din Transilvania în secolele XIV—XVI* (Les Institutions médiévales roumaines. Les assemblés des knèzes et des nobles (boyards) en Transylvanie au XIV^e—XVI^e siècles), Edit. Dacia, Cluj-Napoca, 1991, 256 p. (*Viorel Achim*) 1051
 LILIANA SAIU, *Le grandi potenze e la Romania 1944—1946. Uno studio sulle origini della guerra fredda*, CUEG Editrice, Cagliari, 1990, 252 p. (*Ștefan Delureanu*) 1053
 VAUGHAN-THOMAS WYNFORD, *Wales. A History*, Michael Joseph Ltd., London, 1985, 269 p. (*Ovidiu Borzan*) 1059

NOTES

- * * * *Hozjárulás (Tanulmányok a magyarországi románokról)* (Contribution. Etudes concernant les Roumains de Hongrie), Budapest, 1988, 154 p. (*Eugen Glück*); CHRISTOPHE CHARLE, *Histoire sociale de la France au XIX^e siècle*, Éditions du Seuil, Paris, Collection Points, 1991, 392 p. (*Cristina Ion*); ELENA GROZDANOVA, ȘTEFAN ANDREEV, *Bălgarile prez XVI vek* (Les Bulgares au XVI^e siècle), Izdatelstvo na Otecestvenia Front, Sofia, 1986, 304 p. (*Adrian Tertecel*); NICOLAE KOSLINSKI, *Războaie pe mare în veacul al XVI-lea. Preveza și Lepanto* (Les guerres sur mer au XVI^e siècle. Preveza et Lepanto), Edit. Militară, București, 1991, 205 p. (*Lucian Cruceanu*); ROSTISLAV von KOTZEBUE, *History and Genealogy of the Kotzebue Family*, Éditions Hervas, Paris, 1984, 553 p. (*Mihai Sorin Rădulescu*); MICHAEL NORTH, *Geldumlauf und Wirtschaftskonjunktur im südlichen Ostseeraum an der Wende zur Neuzeit (1440—1570). Untersuchungen zur Wirtschaftsgeschichte am Beispiel des Grossen Lübecker Münzschatzes, der norddeutschen Münzfunde und der schriftlichen Überlieferung*, Jan Thorbecke Verlag, Sigmaringen (Kiel) Historische Studien, Band 35), 1990, 270 p. (*Bogdan Murgescu*); Contramiral GEORGE PETRE, dr. ION BITOLEANU, *Tradiții navale românești*, (Traditions navales roumaines), Edit. Militară, București, 1991, 296 p. (*Sever Mircea Catalan*); GEO PISTARINO, *Cristoforo Colombo: l'enigma del crip-*

- togramma*, Genova, 1990, 139 p. (*Eugen Denize*); PIERRE SALY, *Méthodes statistiques descriptives pour les historiens*, Édit. Armand Colin, Paris, 1991, 189 p. (*Irina Gavrilă*); ZSOLT TRÓCSÁNYI, *Habsburg-politika és Habsburg kormányzat Erdélyben 1690–1740* (La politique et le gouvernement des Habsbourgs en Transylvanie 1690–1740), Edit. Academiei, Budapest, 1988, 476 p. (*Enikő Rűsz-Fogarasi*); GARRISON E. WALTERS, *The Other Europe. Eastern Europe to 1945*, Syracuse University Press, New York, 1988, 430 p. (*Tatiana Duju*) 1063

LA REVUE DES REVUES D'HISTOIRE

- „Columbus 92”. Rivista ufficiale delle celebrazioni colombiane, anno 8, 1992, nr. 1–6
(*Nagy Pienaru*) 1077
- „Etudes Danubiennes”, tome III–IV, 1987–1988, nr. 1–2 (*Mihai Manea*) . . . 1077
- BULLETIN BIBLIOGRAPHIQUE 1081